

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

SAYI 62 EYLÜL 2024

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr-u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

K. Atatürk

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Asya Alin Arslan
Betül Utcu
Ekin Çinici
Elif Güzel
Fatma Kaya
İsmail İğdeli
Mehmet Ali Keskinılıç
Melis Özşahin
Mürsel Koç
Oruç Kökdemir
Rafiye Öztürk
Şehnaz Orhan
Aramızda Kalmasin
(Merve Kakıcı -İlhami Öztürk)

Sizden gelenler

Önder Koç
Mürsel Koç
Rafiye Kalaycıoğlu

Editörlerimiz

Merve KAKICI
Meryem ÇAYCI
Özgür AKTAŞ
Firdevs İZGÖREN

Kapak İllustrasyon

Büşra AYRANCIOĞLU

Tasarım

Sıla ERGÜN

Sesli Dergi

Sılanaz KALENDER

İletişim

Büşra AYRANCIOĞLU

Dijital Medya

Mehmet Akif YARDIM
Büşra AYRANCIOĞLU
Şüheda BİCE
Buse ÇETİN

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

62.Sayı

Eylül/2024

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 🐦 @geleceğimizkitapta

KEŞKE BEN OLSAN

Bir şeylerin farkına varmışken
Anlatman gerekene anlatamadığın geceler
Söylemen gerekene söyleyemediğin sabahlar
Hayal kırıklıkları,karanlık ve yılışık nüshalar

Keşke ben olsan
Sensizliğin ne demek olduğunu görsen
Ama öyle dibine kadar yaşayacaksın ki
Benim sana bitmek bilmeyen bu sevgimi anla
Kırılmış bu gururumun yüzüzlüğünü anla

Keşke ben olsan
Ah bir anlasan bakalım geceler mi uzun
Yoksa hiç gündüz olmuyor mu?
Sabah mı zor oluyor insana kalkması
Gece gelmezken yatağına uyku
Keşke ben olsan

Gıyas YILMAZ

SAKLI

Bu yol nereye gider?
İçimde saklı kalmış.
Ne sonlu ne de sonsuz,
Kendini bulamamış.

Bir yol var içimde;
Cevaplar yarım kalmış.
Çocuklar gibi heyecanlı,
Ama hep yalnız kalmış.

Bir yol var içimde,
Yönünü bulamamış.
Belkide takılıp kalmış.
Ne gün doğumuyla başlamış
Ne de gün batımında sonlanmış,
Zamanını bulamamış.

Bir yol var içimde,
Gülücükler saçmış;
Göz yaşlarıyla ıslanmış,
Çoğu zaman da aldanmış.

Bir yol var içimde,
Cevapları saklanmış;
Ya da zamana gebe kalmış.

Elif Güzel

Bavul Hazır Kalp Hazır Mı?

Ve işte o an geldi... Doğup büyüdüğüm bu şehirden ayrılma vakti. Hep istediğim İtalya'da yaşama fırsatını sonunda elde etmiştim. Kabul geleli 6 ay olmuştu ama "daha çok var, her şeyi hallederim" diye diye İstanbul'dan ayrılma vakti gelmişti. Kapının önünde koca bir bavulum hazır halde, tozlanacak eşyaların üstleri beyaz ya da krem rengi kumaşlarla örtülmüş, bitkiler için gerekli talimatlar buzdolabının üstüne post-it'lerle yazılmıştı. Sırt çantamı sırtıma aldım, ayakkabılarımı giydim ve son bir kez daha evime bakmak için arkamı döndüm. 2+1 olan evime uzun uzun baktım. Taşınalı 5 yıl olmuştu; üniversiteye başladığım yıl çıkmıştım bu eve. Aile evinden ayrılıp kendi ayaklarımın üstünde durmak istiyordum diye bir ton laf edip zor bela babamı ikna edip Beyoğlu'nda bu güzel evi bulmuştum. Öncesinde bir arkadaşım ile beraberdim ama 1 yıl sonra erkek arkadaşıyla eve çıkma kararı aldıkları için beni yalnız bırakıp gitmişti. Bir bakıma iyi olmuştu, evi istediğim gibi dekore etme imkânım olmuştu. Tam hayalimdeki gibi olmuştu; aslında mavi ve yeşil ağırlıklı bir evdi. Denizi ve doğayı çok sevdiğim için tam o tonlarda gitmiştim. Televizyonun olması gereken yerde kocaman bir kütüphane vardı, salonun ortasındaki sehpa da ise çok güzel kokulu mumlar ve tütüsüler vardı. Bir köşede ise alkollerin, fotoğrafların ve kutu oyunu gibi oyunların olduğu bir dolap vardı; kimi alkoller boş anı diye sakladıklarımdı, kimi ise hâlâ içilmeyi bekliyordu. Bir odayı misafirler için ayırmıştım; gayet sade renklerde bir dekorasyon yapmıştım. Diğer oda ise benimdi; küçük bir de balkonu vardı, güzel bir oturma takımı da oraya almıştım. Tabii ki de mavinin tonlarındaydı. Mutfağıma ise iki kişi anca sığıyordu ama belki de en sevdiğim yerlerden biriydi. Sevdiğim insanlarla burada vakit geçirmek, saatlerce konuşup etmek en sevdiğim ev aktivitelerinden biriydi. Ve gelelim son yere: şirin mi şirin balkonuma... Mutfak ve salona kapısı bulunan sevimli bir yerdi. Hep hayalini kurduğum küçük salıncaklardan da almıştım. Minderini, yastığını tek tek gidip kendim seçmiştim. Ortada yine küçük bir sehpa, karşısında 1-2 tane kafe sandalyeleri gibi sandalyeler vardı. Ah, onları bulduğum

ilk gün hâlâ dün gibi aklımda... Şans eseri evin önünden geçen ikinci el kamyonunda görmüştüm ve hemen adamı durdurup dükkâna gitmeden bana vermesi için trilyon dil dökmüştüm. Sonrasında ise önce güzelce boyamıştım; daha nude tonlarda gitmişim bu sefer, sonrasında balkonumdaki yerlerini aldılar. Evime her gelenin kurduğu tek bir cümle oluyordu genellikle: "Aa, ne kadar güzelmış!" ve işte o zaman dünyalar benim oluyordu. Çünkü her detayında neredeyse el emeğim olan bu evi gerçekten istediğim hâle getirdiğimi görmek gurur vericiydi. Dalıp gitmişim... Ta ki aşağıdan eski ev arkadaşımın ısrarcı korna sesini duyana kadar. Ona da saksılara iyi bakma görevini vermişim, alkollerden de alabilirdi ama açılmamış olanları bitirmemek şartıyla. Havaalanında olmak için nerden baksan 4-5 saatimiz vardı ama malum İstanbul trafiği, anca giderdik. Kapıyı açtım; gözümle son bir kez, çok çabuk geçen 5 yılımı, iyisiyle kötüsüyle benimle geçiren evime baktım. Yüzümde hafif bir tebessüm ve gözümde akan 1-2 damlayla kapıyı kilitledim. Aşağı indim. Bavulu arabaya yerleştikten sonra gerekli talimatları ona da verdim. Dikkatli olması gerektiği konusunda ne kadar çok ısrarcı olduysam artık bir noktada, şakayla karışık kızarak "Aa ama sen de, sanki zamanında orası benim de evim değildi! Merak etme, gözüm gibi bakacağım için bir rahat ol ve yeni hayatını düşünmeye çalış. Ama alkol konusunda çok söz veremiyorum ona bakarız" dedi. Sonrasında ikimiz de güldük "Canın sağolsun onlarda ama gene de içimde kalanlar var biliyorsun onlara dokunma çok" dedim, haklıydı bir noktada ama yine de insanın evini bırakıp gitmesi çok zordu. Camı açtım, müziğe ve rüzgâra kendimi bırakarak İstanbul'u dinledim gidene kadar.

Ekin Çinici

NEREYE GELDİK ANNE?

Trenin gürültüsüyle, kucağımda güç bela emzirdiğim bebeğimin aradaki ciyaklamaları birbirine karışıyor, gene de çekingen gözlerle sallanarak oturan yolculara, rahatsızlık verip vermediğimi de düşünüyordum. Mememden fazla süt gelmediği için canımı acıtan bebeğimin huzursuzluğu mu beni yoksa onu bu sarsıntılı kompartımda yeterince besleyemediğim için duyduğum sıkıntı mı bebeğimi rahatsız etti, onu pek anlamıyordum. Ama şu bir gerçektir ki aslında bir haftadır hiçbir şey anlamıyordu hep günlük rutinimi bildiğim bu kafam. Sabah kalk, hayvanları besle, ekmeği yoğur, fırına odunu at, çocukları doyur, ahırını temizle, kaynamalarla beraber tarlaya git, yaban otlarını temizle, ürünleri topla, börek için maya tut, fırına böreği at, etleri doğra, odun ateşindeki tencerede onları pişir, akşama yorgunluktan şişmiş tabanlarını ovalaya ovalaya uyu. Bu ağır işçiliğin hafifliği, yapılacakların belirli ve kesin olmasından dolayıymış meğer. Ne büyük bir lüksmüş, yirmi dört saat önce bu zorlu işlerle dolu olan hayatımı idame ettirmek, ya da ne büyük bir konformuş akşama tabanlarım sızlaya sızlaya yatağa yatışım. Ta ki, şu uğursuz trene binip belirsizliğe doğru yol alışımıza kadar... Her şeyimiz yolunda imiş aslında.

Bize olmaz, bizi yollamazlar diye kendimizi kandırdığımız, aslında kuralları çok önceden belirlenmiş olan bu oyunun gene de gerçekleşmeme umudunun, bizi bu yolculuğa başlamaktan daha da yormuş olduğunu zor emzirdiğim bebeğim, karşı koltukta uyuyan küçük oğlum ve kederli gözlerle camdan yolların akışını izlerken tek kelime bile etmeyen kocamı seyrederken düşündüm. Bi de şeyi, şeyi düşündüm, insanın zor bir yaşamı dahi olsa, onun ömür boyu burnunda tüteceğini, daha yeni yaşama başlamadan hissedebilme gücünü. Ben içimde öyle bir özlem hissediyordum işte, başımdaki kaymış örtümü sertçe çekiştirirken ve sonunda mememde uyuyan bebeğime, kendimin bile şaşırdığı duygusuzlukla kendimden uzaklaştırıp kucağıma yatırırken.

Kendi topraklarımızdan tren hızla uzaklaşırken, aslında göçün başlayacağını yıllardır havanın kara bulutlarla kaplanmaya başladığı gibi mevsimlerimizi karartmasından anlamalıydık. Güya toprak bütünlüğünü korumak bahanesi ile sinsi sinsi akrabalarımızın evlerini, birbirinden uzaklaştırmaya başladıkları zaman asıl göç başlamıştı. Bizi kandırmak kolaydı. Otorite emretti mi ne diyeceksin ki? Koca devlete; bu bizim toprağımız, yuvamız, hayvanlarımız, dağımızın çiçeği, topladığımız domatesimiz, sağdığımız sütümüz ne olacak mı diyeceksin? Peki, ya kokumuz, özlediklerimiz, kavgalarımız, sevişmelerimiz, çocuklarımızın kahkahaları, yaslarımız, hıçkırıklarımız, aşklarımızı artık hiç mi duyamacağız diyeceksin? Ya da, çocukluğumuz, gençliğimiz, anılarımız, hastalıklarımız, yaşlılığımız, anlattıklarımız, anlatamadıklarımız hangi gurbet ellerde kaybolacak mı diyeceksin? Hangisini diyeceksin de hangisini duyacaklar?

Gecedeki uykusuzluk gözlerimi acıtırken, babasının yanında uyuyan oğluma gözüm ilişti. Koca bir kente varıcaz, hiç tanımadığım kocamın uzaktan akrabalarının yanına sığıntı gibi yanaşcaz, sonra derme çatma onların gösterdiği, borcunu yıllarca kim bilir nerelerde çalışarak ödeyeceğimiz küçük arsaya pencerelerini gazete kağıtları ile geçici bir süre kapatacağımız çatısı bile olmayan derme çatma eski kilimlerimizin üzerine sereceğimiz sert yataklarda büzüşerek uyuyacağız. Oğlumun sorduğu “nereye geldik” ve “ne zaman döneriz” sorularına her gün bir karşılık bulmaya çalışırken ve bu karşılığın hiç olmadığını bildiğim halde, sonunda poposuna bir şaplak yiyip bu soruları sormayana kadar yerleşik düzene geçmeye çalışmamız hep sürecek. Dilimizin öz olmasına karşılık kabalığını hayretle karşılayanlar çoğalacak çevremizde. Kim bilir ne kadar sonra geçim ve yerleşim derdinde, birbirimize sormaya cesaret edemediğimiz toprağımıza özlem ve yas soruları yavaş yavaş başlayacak, kimimiz yok sayacak, kimimiz kederden ömrü boyunca susacak, kimimiz ise coşkusuz, heyecansız bir robot gibi işten eve, evden işe giderek ömürlerini yoksun bir şekilde tamamlayacak. Ya büyürken canlı canlı dinlediğim ninelerimizin masallarını nasıl anlatacım çocuklarıma? Sıklıkla rüyalarıma girecek bu öykülere uykumu bölerek mi onları dahil edicem, yoksa bunlar bir sandıkta unutulmuş naftalinli eşyalar gibi saklı mı kalacaklar?

Tren hızla hiç bilemediğim sanki ömrümün sonuna kadar yaşasam da hiçbir zaman bilemeyeceğim bir yere doğru emin bir şekilde hızla ilerlerken, artık toprağımın kokusu, rengi, hatta gökyüzümün bulutları bile başka bir hal almıştı. Onlar bizimkiler değildi. Aynı bizimde artık eski biz olamayacağımız gibi.

Trenin yavaşlamasından yaklaştığımızı anlamaya başladık. İçerde hareketlenmeler ve toparlanmalar oldu. Trenin varış sesinin içime bıçak gibi saplanması ile oğlumun cevaplayamayacağım sorusu hiçbir zaman aklımdan çıkmayacak bir anı olarak kaldı. Islak kömür gözler, gözlerimin en derinine bakarak sordu “Nereye geldik anne?”

Şehnaz Orhan

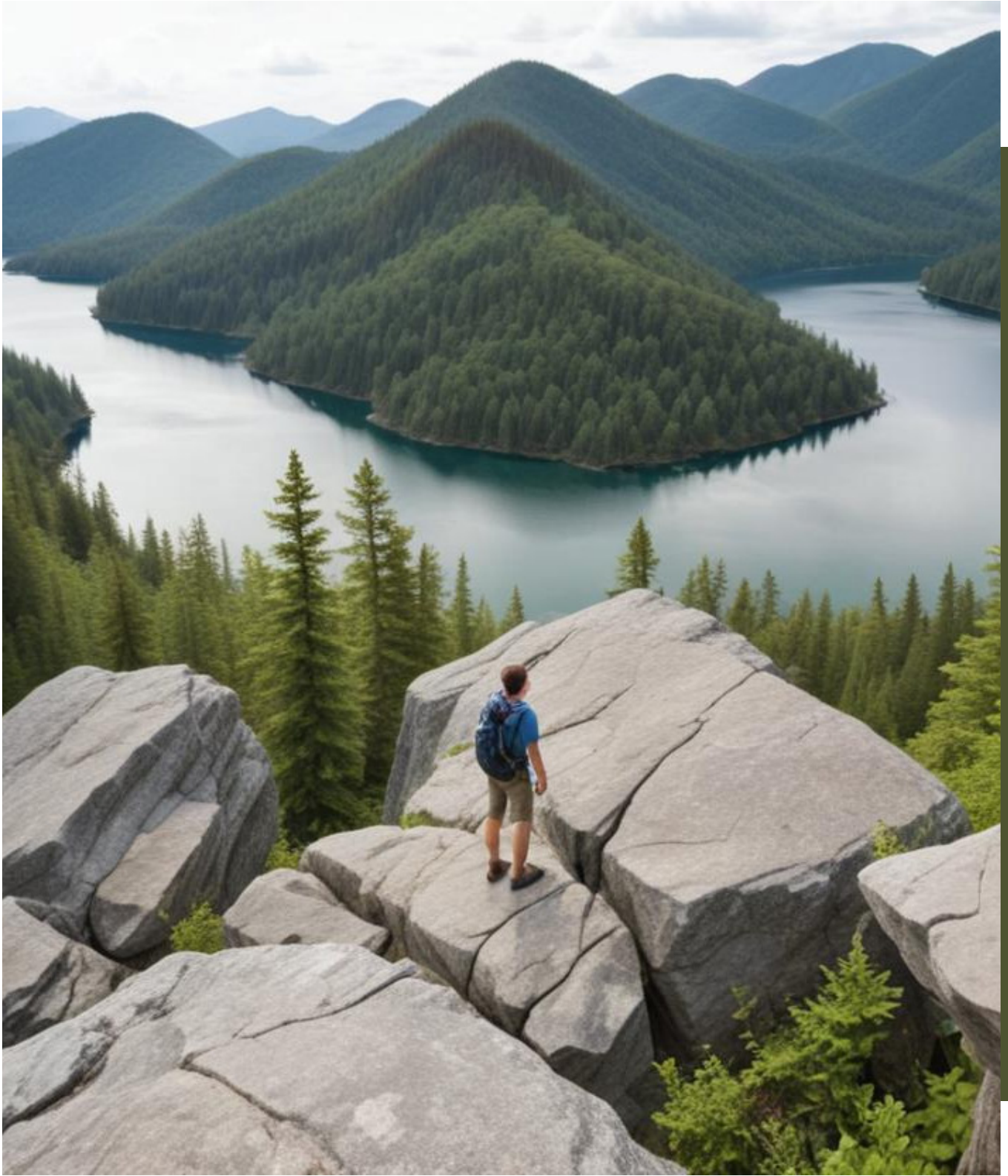
Hayatın Kendisi

Deniz mevsimi geçiyor. Bir sonbahar türküsü bu. Bulutlar gökyüzünü kaplıyor ve yağmurlar sessiz usulca şehrimde göç ediyor. Leylekler yola hazırlanıyor, balıklar dalgalarda süzülüyor. Serin bir esinti büyük göçe zemin hazırlıyor. Geceler uzamış, karanlıklar artıyor. Hava değişmiş ruhum daralıyor. Sessizlikte, göçün sesi işitiliyor.

Uzun mu uzun bir yol. Yolda bulutlar, kuşlar ve hatta balıklar var. Bu yola eşlik eden acı tatlı anılar. Göçe belki de ruh katar. Ruhum kaç mevsim daha göç eder? Kaç ay bu kalabalık yola katlanır? Yıldızlar kaldırabilir mi ağırlığımı? Ay ışığında bulabilir miyim ben, kendimi? En zoru da bu ya, kutlu yürüyüşte kendini bulmak. Bulduğun an ona sarılmak. Ya kayıplar ne olacak? Uzun yolda sevdiklerim bu göçte beni yalnız mı bırakacaklar? Kim gelecek benimle sonsuzluğa? Leylekler, balıklar ve bulutlar... Katlansınlar o zorlu yola. Ben gideceksem, ben çekeceksem bu acıyı varsın çeksın onlar da. Tatsınlar acıyı tatlıyı, karanlığı aydınlığı. O koca mevsimler, her gün dönümünde göç ederler. Ne olur giderken acılarımı da götürseler? Yok yok, götürmesinler. Bu yolda onlara da ihtiyaç var. Acısız göç duydunuz mu siz hiç? Göç dediğin yürek yakar. Göç dediğin kayıplarla doludur. O uzun yolculuk, kış günü göğsünde kör alevlendirir. En kuru günde gözlerden akan pınardır o gidiş. O gözyaşının akışı bile bir göçtür. Dünyanın sonsuz dengesi içinde bu sürükleniş her canlı için en çileli umuttur. Ne kadar acı olsa da geleceğe doğru atılan adımdır. Kurtuluşa giden yürekli bir harekettir. Bu hareket mantık çerçevesinde değil, hissidir ve duygusu olan her varlık bu yolda ilerler. Duygu, yaşamın kendisidir. Göçü hazırlayan duygudur.

Bu göç yaşam boyu sürer. Yaşam biter yine devam eder. Yaşamın kendisi değil mi zaten? Doğduğumuz andan beri o yoldayız. Göç bittiğinde ebedi yuvamıza kavuşacağız. Leylekler, balıklar, bulutlar ve mevsimler her yıl baştan başlayacak göçe. Ama insanın yolculuğu tamamlanacak göç bittiğinde. En uzun bizimkisi, en yorucusu bizimkisi, en acı vereni, kayıplarla dolu olanı bizimkisi. Ebediyen dinlenmeyi de biz hak etmeliyiz. Göç, hayatın ta kendisi.

Oruç Kökdemir

Ağaçların Göçü

Siz hiç ağaç nakli gördünüz mü? Ağaçların bir yerden bir yere nakli çok emek isteyen bir çalışmanın ürünü. Bu çalışmanın içinde ziraat mühendisleri, orman mühendisleri ve peyzaj mimarlarının bulunduğu uzman ve kalabalık bir ekip var. İlk aşamada taşınması planlanan ağaçlar tek tek kontrol ediliyor ve ağaç taşıma planı çıkartılıyor. Bir yandan da ağaçların dikileceği alanda iklim ve toprak koşullarının uygunluk analizi yapılıyor. Toprak taşınıp, ağaç dikim çukurları hazırlanıyor. Nakli karar verilen tüm ağaçlar budanıyor. Ağaçlar ve taşınacakları alan hazır olduktan sonra taşıma ve yeniden dikim için mevsim şartlarının en ideal olduğu zaman bekleniyor. Ağaçların her biri, geleneksel ya da modern yöntemlerden en uygun yöntemle yeni yerine taşınıyor ve oraya dikiyor. Ve yeni yerinde iyi bir bakıma tabi tutuluyor. Nakil olan ağaçlar, yeni evinde örselenmeden, kırılmadan, incinmeden yaşamlarına devam edip, sanki hayatının ilk meyvesini veren ağaçlar gibi yaşamlarına devam ediyor.

İnsanların göçü de acaba böyle ağaçların göçü gibi mi olmalı? O zaman daha mı kolay olur? Tabii bu göç uzmanlarının konusu. Ama yine de insanların göçleri de böyle meşakkatli ve zor. Hiç romantik, heyecanlı, fantastik değil bence. Belki önce böyle romantik, heyecanlı, fantastik gelebilir, ancak her göç ve her yeni bir başlangıç, yeni bir tutunma demek. Bir ağacın nakledilmesi gibi meşakkatli bir macera aslında. Benim de tanık olduğum bir öğrenci değişim programının süreci tam da bunu andırıyor. Öncesinde ciddi bir çalışma, gidilecek yeri tanıma ve hazırlık süreci, gidiş kampına alma, daha sonra gidiş, bir yıl boyunca danışman atama, danışmanla süreci takip etme ve en son dönüş ve uyum kampı. Bir yıllık değişim programı ile sınırlı göçe ciddi bir hazırlık. Tüm göçler bu modelle mi olmalı? Uzman bir ekibin ciddi bir proje çalışmasını gerektiren, planlar yapılan, analizler yapılan, en doğru zamanın beklendiği ve sonrasında bir uyum sürecinin desteklendiği bir süreç mi olmalı? Yani göç öncesi hazırlık, göç sırasında yapılacaklar ve sonrasında uyum süreci ve takip, kontrol. Tabii bu ancak düzenli göç için yapılabilir. Diğer, yani düzensiz göç başka bir yazının konusu olabilir.

By Gökberk Keskinlik

Peki, bir küçük ağaç fidesini yerinden alıp başka bir yere götürmek nasıl? Daha kolay değil mi? Yani bu erken yaşlarda çok kolay, çünkü henüz kök salmamışsın. Ama ileriki yaşlarda çok zor. Ben de 1990 yılında ilk göçümü yaşadım. Görev nedeniyle Aydın'a gittim. Benimki de iç göç. Orada tutunmaya çalıştım. Aslında benim için de erken bir zamandı. Ama yine de ilk gittiğimde, hatta buranın asfaltı bile yok demiştim. Çünkü sıcak bir şehir. Asfalt eriyor. Her taraf Arnavut kaldırım taşlarıyla veya ona

benzeyen yer taşlarıyla imar edilmiş. Ve bunun gibi birçok böyle farklılıklar. Büyük bir şehirden, Başkentten göç etmişim. Küçük bir şehir. Şehri baştan aşağı kısa sürede geziyorsun. Bir tane işlek caddesi var. Bütün sosyalliğin orada. Hâlbuki büyük şehirde, koca koca caddelerde birçok şey var. Aydın'ın bir tane sineması var. Hatta sinema salonuna zaman zaman tiyatro oyunları geliyor. Ayrı bir tiyatrosu dahi yok. Başkentte büyük tiyatro, küçük tiyatro, oda tiyatrosu, devlet opera ve balesi, sinemalar. Ve sinemalarda sezonun filmleri. Göç ettiğin şehirde bunlardan yoksunsun. Hatta sabah yediğin Ankara simidinden, öğlen severek yediğin Ankara dönerinden mahrumsun. Bunları dahi özlüyorsun. Ama sonra sonra oraya da alışıyorsun. Yani o göç süreci geçiyor, köklerin oradaki toprağa alışıyor ve sen de orada yeşermeye devam ediyorsun. Eğer ki toprağın oraya alışmazsa bir ağaç gibi orada için için de kuruyabilirsin. İşte göçler böyle bir şey. Bana göç bunları hatırlatıyor işin açıkçası.

Daha sonra tabii bir yıllık yurt dışı göçü var. Orası daha farklı tabii ki. Yaş daha ileri ve sorumlulukların daha çok. Bu sefer eğitim için gittiğim bir Avrupa ülkesinde bu daha zor. İlk zaman biraz etrafı tanımakla geçiyor, hoşuna gidiyor. Çünkü herkesin gitmek istediği bir Avrupa ülkesinin başkentindesin, Roma'dasın. Tarihi bir yer. Dünya kültür varlıklarının birçoğu orada. Yılın her ayı turist alıyor ve farklı ülkelerden turistler var. Dünyanın her ülkesinden düzenli/düzensiz göç ederek gelmiş insan var. Onları tanıma fırsatı oldu. O tarihlerde, 2001-2002 yılında, Türkiye'de düzensiz göçmen diye bir şey yoktu. İstanbul'da tek tük Afrika'dan gelen Nijeryalılar vardı. Onlar zaman zaman haber olurdu. Roma'da Türkiye'den gelen bir göçmenle tanışmıştım. Ona tercüme yapmıştım markette. Bana "Buraya bir hayalle geldim ama çok pişman oldum, geri dönemiyorum, dönsem, gitti başaramadı, yapamadı, geldi diyecekler. Ama burada kendi köyümdeki hayattan daha kötü bir hayat yaşıyorum. Dillerini bilmiyorum. Hiçbir şeylerini bilmiyorum, kültürlerini bilmiyorum. Çocuklar bizden daha iyi. Dillerini hemen öğrendiler. Okula gidiyorlar. Arkadaşları var. Ben o kadar yalnızım, o kadar yabancıyım ki" demişti. O beni çok etkilemişti. Roma'da farklı ülkelerden, Kuzey Afrika ülkelerinden gelen göçmen çoktu. Çoğu vasıfsız işlerde çalışıyorlardı. Araba camını siliyorlar, işportacılık yapıyorlardı. Turistlere hediyelik eşyalar, taklit ürünler satmaya çalışıyorlardı. Ve hemen hemen her gün televizyonda botlarla gelen düzensiz göçmen haberleri oluyordu. O zaman tabii bana yabancı geliyordu bunlar. Ama şimdi artık kendi ülkemizde de aynı haberleri, aynı sorunları yaşıyoruz. Göç konusunun yönetimi başka bir yazının konusu olabilir.

Ben göç eden insanlar üzerinden bu konuyu kendi üzerimden biraz anlamaya çalışıyorum. Bir kitapta bir ülkeden başka bir ülkeye göç eden ağacın hikâyesini okumuştum. Kök salması ve yaşaması için onca çaba sarf edilen, sevilen, konuşulan, sohbet edilen, insan yerine konulan ağacın hikâyesi. Göç bana bunu hatırlatıyor yeni başlangıçlar ama o kök salma ve yeşerme ilk dikildiğin topraklar gibi, tohumun atıldığı topraklar gibi sanırım olmuyor. Yani göç ettiğin yere de ait değilsin, geldiğin yere de ait değilsin. Yani araftasın. İşte en zoru da bu. Çünkü hep yabancısın. Hiçbir zaman oralı değilsin. Sen ne kadar da oraya entegre olmaya çalışsan da yine de adın yabancı. Yani elsin. Oraya ait değilsin. İşte bu ait olamama her zaman içinde, o arafta olma duygusunu insana yaşıyor. Göç edip on yıllarca kalanların da bazıları kendini oraya ait hissetmiyor. Kanada'ya gitmişim, İtalya'da doğmuş, bebekken göç etmiş biriyle tanıştım. İtalyan'ım dememiş ben Kanadalıyım demişti. Bunu kendisine sorduğumda, ben bebekken gelmişim buraya, burada büyüdüm, burada evlendim, işim burada ve ben buralıyım demişti. Ama hiçbir Türk'e rastlamadım böyle göç edip de ben Kanadalıyım diyen, ben Amerikalıyım diyen, ben Alman'ım diyen. Sorduğumuzda ben hep Türk'üm demişti. Hâlbuki o ülkenin vatandaşı, oranın pasaportunu, oranın kimliğini taşıyor. Ama hiçbir zaman oralı olmamıştı. Ama o İtalyan asıllı kişi ben Kanadalıyım diyordu. İşte büyük ayırım bu olsa gerek. Acaba nasıl bir başlangıç yapmak lazım? Bu sorunun cevabını ancak bunu yaşayanlar verebilir. Bunu da onlara bırakalım.

Her yeni bir göç, yeni bir başlangıç, yeni bir tutunma, yeni toprağına uyum sağlama ve orada çiçek açıp meyve verme demek. Bazen bulunduğun yere de ait değilsindir. Gitmek, göç etmek istersin. Yeni bir hayata adım atmak istersin. Aynı ağaçların göçü gibi. Bir kitapta okumuştum; " Bir insanın huzur bulabileceği, istirahat edebileceği yer, başka bir ülkenin toprakları değil, başka bir insanın yüreğidir." Göç etmeye karar vermişlerin çiçek açması, meyve vermesi, gittikleri yerde tutunmaları dileğiyle, sağlıklı kalın, hoşça kalın.

Mehmet Ali Keskinkılıç

GARİP BİR KOLEKSİYONCU

Yönetmen: Nurettin Özel

Oyuncular:

Orçun Sonat, Haluk Kurtoglu, Gül Yalaz, Muzaffer Çetinyılmaz, Nihat Nikerel, Kemal İnci, Ahmet Açıan

Yıl:

1994

Tür:

Dram

IMDB Puanı:7.8/10

Beşir bir bekçidir fakat başını beklediği bir toprağın altındaki insanlar olunca hayatı diğer bekçiler gibi geçmez. Bir ormanı ya da belediyeyi beklemeyi o da ister fakat 22 yıl aynı mezarlığın bekçiliğini yapar. Ve bir koleksiyon yapmaya başlar. Mezarlıktaki ölülerin koleksiyonunu. Eşi, çevresi aklından şüphe eder ve bir doktordan yardım isterler. Fakat doktorun işi kolay değildir çünkü deli dedikleri mezar bekçisi; normal insanların görmeyi reddettiği gerçekleri öylece söyleyip anlatınca olanlar olur. Toprağın üstündekilerden çok toprağın altındakilerle sohbet eden garip bir koleksiyoner bekçinin hikâyesi.

...

İnsaf edin Allah aşkına 22 yıldır şu duvarların arasına kimler geldi bir bilsen. Hepsinin resimlerini biriktirip albüm yaptım. Hani şu garip bir koleksiyon dediğin; adlarını yazdım, ne iş yaptıklarını yazdım, nasıl öldüklerini yazdım. Neden mi? Bu garip koleksiyonu karıştıranlar gerçeği görsünler diye. Görsünler de ölüm diye bir sona, ölüm diye bir başlangıca hazırlıklı olsunlar diye! Ölüm. Ölüm; ufuktaki bir çizgidir doktor. Siz hep bu çizginin görünen tarafına baktınız, bense görünmeyen tarafına. Hak, hak deyip; kendinize bile haksızlık yaptınız. Vur patlasın, çal oynasın misali yaşadınız. Sorumsuzca, şuursuzca! Bazen aklımdan ne geçiyor biliyor musun doktor. Bazen ne derim kendi kendime biliyor musun? Herkesi toptasam diyorum; dağda, taşta, yolda, belde kim varsa herkesi, ve sorsam diyorum. Nereye böyle? Bu telaşla, bu hırsla, bu aceleyle nereye böyle? Ne büyük delilik olur değil mi? Etrafına bir bak hele doktor bir sürü insan göreceksin. Acılarıyla, sevinçleriyle bir sürü insan. Bunları düşünmek, bunları söylemek delilikse ben deliliğimden memnunum. Hiç tedavi için boşuna zaman kaybetme! Git akıllılığının sefasını sür. Git felektten bir gün de sen çal. Kaç günü varsa bu feleğin herkes çala çala, ne bittiği var ne de biteceği! Git nölur yalnız bırakma beni sahte bir dost görmek istemiyorum karşımda. Git! Git!

.....

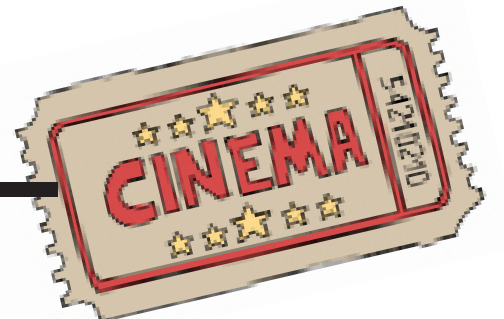
Bekçi Beşir yalnız kalmaktan ve mezardakilerden korktuğu zamanlarla başlayan filmin tam olarak bunları kabullenmesiyle biteceğini beklemezdim. Bir de değişik atasözleri öğrenmeyi. Ama o daha fazlasını yapıyor. Hepimizin korktuğu için; üstünü unutmak örtüsü ile örttüğü ölümü, ölümlülüğü duyurmak ve anlatmak için bir ölümler koleksiyonu yapıyor. Öyle bir koleksiyon ki en eşsiz parçası ne olacağı ve kim olacağı hiçbir devirde belli olamayacak.

İnsanın ölü hücrelerini diriltten, tüm hücrelerini sükunete ulaştıran bir yapıt. Bir başlangıç ve bir son olan en zor göçü insanın; ölüm. Ve insan; her hücresinde canlılığı ve ölümü taşıyan varlık. Ne tuhaf koyun koyuna yatacak olmak herkesle. Yan yana ve eşitmiş gibi. Toprağın üstünde kurallar başka idi altında başka. İhtiyacı olan yerden diriltmesi dileğiyle toprak üstündeki canları.

İyi seyirler.

Asya Alin ARSLAN

FİLM KÖŞESİ

Göçler, Başlangıçlar- Mental Yenilenme

Başlangıç olarak mental sağlığa iyi gelmeyen iş yerinden, vizyon olarak uymadığın insanlardan kavimler göçü hızıyla uzaklaşmak. Davranışa sirayet etmeyen edebi deha edasıyla konuşanlardan kaçıp kâmil ve insanlığa yardım etme sorumluluğundaki bilge kişiye ulaşip kavuşmak mesele “Uzaklaşmak.”

Herkes kaçışta. Kaçış varsa da kurtuluş yok, yazmış Murat Menteş bir kitabında. Kurtuluştaki kastî maksadı anlamak lazım.

Büyük göçlere, mübalağa sanatı yaptıracak başlangıçlı cümlelere lüzum yok. 15 yıl önce göç ettiğimiz şehirde istikrarla oturduğumuz apartmandan 5 bina öteye taşındık bu yaz ve ailecek yaptığımız güzel bir başlangıç oldu. Daha eski bir bina, iki kat yukarısı, morg görmeyen manzarası enerjimizi yükseltti. Hep bu binadaymışız gibi.

Keldani ülkesine göç etmiş tuğla yapımcıları değiliz. Okült güçleri kontrol etmek değil amaç. Sentetik, yapay, sanal camiayı terk etmek.

Yakın zaman Bulgar göçmeni büyük dede. Pomak. Önce İzmir’e göçmüş, çocuğu vefat edince bu topraklar yâr etmedi diye Konya’ya gelmiş. Tersiyer bir göç. Daha mutlu olmuş mudur bilemem. Velhasıl mühim olan hiçbir fikrimin olmadığı şeylerin dünyasına gözlerimizi açtığımız ve çözümsüz görünen sorunlardan kaçtıkça kefarecini ödediğimiz yaşamın hakkını vererek göç etmekte.

Betül UTCU

YOLCULUK

Yolların uzun veya kısa olması önemli değildi. Başlayınca bir şekilde bitiyordu yollar ve yolculuklar.

Kimi yolculuklar hüüzün, kimi yolculuklar huzur, kimi yolculuklar ayrılık, kimi yolculukların sonu kavuşmaydı... Bir insan ömründe kaç kilometre yol alıyordu? Kaç kalp ağrısı? Kaç kalp çarpıntısı yaşıyordu yol boyunca? Kaç güneşin doğuşu? Kaç güneşin batışına şahit oluyordu? Yol boyunca dört mevsimi yaşıyordu da ömründe kaç mevsim kalmıştı görebileceği?

Birbirini tanımayan, aynı otobüste yol alan yolcular. Farklı hayat hikâyeleri... Her şehirde yolcu değişimi. Aynı hayat gibi. Otobüste yan yana koltuklarda kiminle yol alabileceğin bile belli değildi. Sadece cinsiyeti belliydi. Yanında otursa da otobüs kalabalık olsa da...Yine yalnız, kendiyle seyahat ediyordu insan.

Kaç tünelden, kaç geçitten geçiyordu hayatında? Bazen uzun bir tüneldi hayat. Çıkışı ne zaman göreceğim diye merak ettiğin. Bazen inişler, bazen çıkışlar oluyordu. Bazen asfalt bir yol gibi hiç sarsmadan geçiyordu hayat. Bazen tümseklere ve çukurlara gire çıka geçiyordu. En çok da bu tümsekler ve çukurlar öğretiyordu hayatı insana.

Bazen sadece kendi ışığınla yol alıyorsun belli bir süre. Sonra yolunu aydınlatan sağlı sollu rengârenk ışıklar; yolunu aydınlattığını sandığın. Oysa kendi ışığınla gittiğin yollarda daha çok tecrübe ediniyorsun.

Rafiye ÖZTÜRK

KÜÇÜK EV

Küçük evin kurulması bir göçle başlamıştı. Küçük evi, Çolak Kadri inşa etmişti. Kadri, bu topraklara Batı Trakya'dan mübadele sonrası gelmişti. Çolak Kadri'nin bir kolu doğuştan sakattı. Çolak olduğunu iyice bellesin ve asla unutmasın diye; halk arasında çolak olarak anılmaya başlanmış, geldiği yeni topraklarda da Çolak soyadı verilmişti. Çolak Kadri evini, yurtsuzluğun acısını bir nebze dindirmek, yeni yurduna kök salmak ve yeni bir yuva kurmak için binbir zahmetle yapmıştı.

Kadri, evini tuğla tuğla kurarken kendisi gibi göçmen olan kendi kaderini paylaşan Selma'ya sevdalanmıştı. Sevdası da evi gibi büyümüş hatrı sayılır bir saygı görmeye başlamıştı. Evi bitince Selma'yı istemiş yeni vatanında yeni bir yuva kurmuştu. Çolak ailesinin yuvası, sonrasında eski ev olarak anılacak olan küçük ev olmuştu.

Çolak ailesine yeni bireyler katılması ile zamanla büyümüşü. Kadri ve Selma'nın altı çocukları olmuştu. Bu çocukların hepsi Kadri'nin aksine tam ve sağlıklı doğmuştu. Bir oda bir salon olan küçük ev, sekiz kişiyi zevk ve büyük bir beceri ile taşır olmuştu.

Çolak Kadri, bedenindeki kusur sebebiyle işçilik yapamıyordu. Atadan kalan bir toprak parçası da yoktu. Yapabileceği tek geçim ticaretti. Ticarette kendini geliştirmiş, zamanla ailesi ile birlikte mal varlıkları da artmaya başladı. Büyüme ile birlikte önce mütevazı ev, sonra yaşadıkları küçük ilçe

onlara dar gelmeye başlamıştı. Çolaklar daha çok şey kazanmak istiyorlar, servetlerine servet katmaya çalışıyorlardı. Daha çok para için daha çok müşteri, daha çok müşteri için ise daha büyük taşı toprağı altın yerlere gitmek gerekiyordu. Ayrıca küçük evin mütevaziliğı Çolakzade ailesinin ihtişamına yetersiz gelmeye başlamıştı. Çolakzadeler büyüdükçe kabına sığmaz olmuşlardı. Şehirden ve evden taşınma fikri iyice daha makul olmaya başlamıştı. Çolak Kadri ve varisleri, Çolakzadelere yakışır şehir ve ev arayışına girmişlerdi. Arayışların sonunda aranan şehir ve ev bulunmuştu. Çolak Kadri, eşi Selma ve Çolakzadeler hızlı bir şekilde göç etmişlerdi. Hızla yeni yaşamlarına adapte olmuşlardı. Yaptıkları ilk iş küçük evi artık Eski ev olarak anmak olmuştu. Hakikaten dedikleri gibi olmuş zamanla küçük ev, birden yaşlanıvermişti. Eskinin küçük evi, şimdinin eski evi, zaman geçmesine rağmen dışarıdan bakıldığında bütün haşmetiyle ayakta duruyordu. Yıkıldı yıkılacak bir durumu olmasa da tahtaları çürümeden dolayı yer yer kırılmaya başlamış, sıvaları dökülmeye başlamıştı. Bu haliyle psikiyatrik hastalığı olan insanları andırıyordu. Dışarıdan çok sağlam görünüyor fakat içten içe çürüyor, her geçen gün bir uzvunu yitiriyor, ölüme doğru sürükleniyordu. Gün geçtikçe işlevselliğini kaybediyor, varlık sebebi sorgulanıyor, varlığı insanların gözünde anlamsız hale geliyordu. Varlığının anlamını yitirmesi ile zarar görmesi veya yıkılması kimseyi endişelendirmiyordu. Kurulma hikayesi göçle başlayan küçük ev, yine yaşanan bir göçle yıkılmaya doğru gidiyordu.

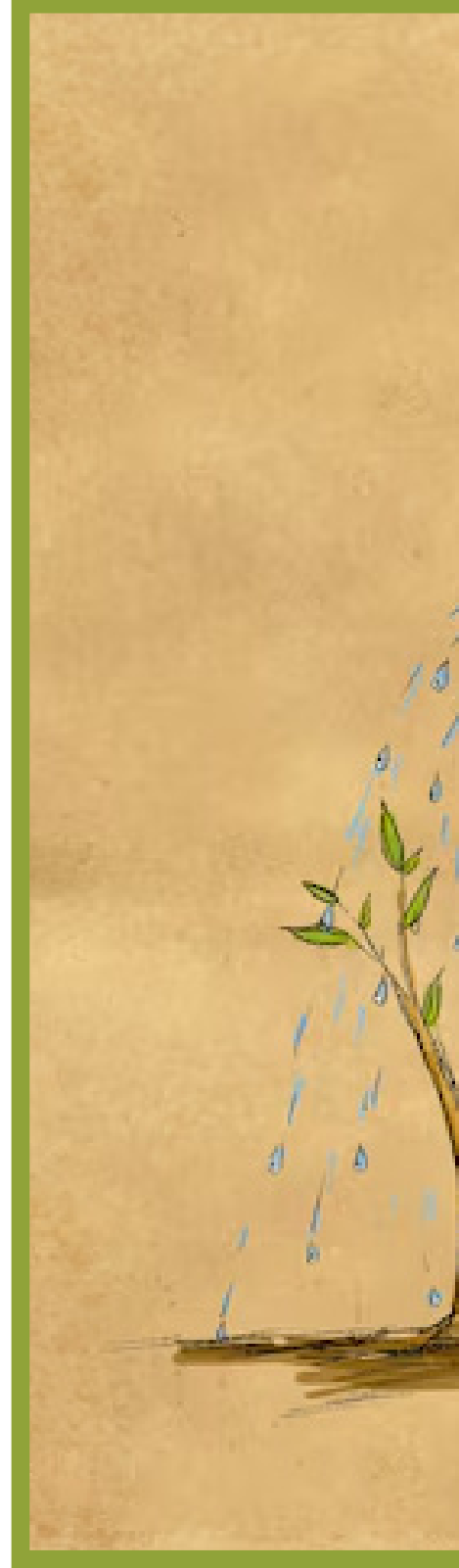
Fatma KAYA

HER YIKIL DOĞUŞUM

İnsanlar ve hayatlara bakış...

Yaşamımızın içinde insanlar ve canlılar için geçerli olan yaşanması mutlak olan göçler vardır; iki farklı anlam uyandıran ve görünen. Bunlardan biri ebedi göç, diğeri de yer göçü... Bu iki anlam birbirinden farklı görünse de aslında bir noktada birleşiyorlar. Her yeni göç yeni başlangıçların, yeni bir hayatın, yeni bir yaşantının habercisidir aslında. Yüzyıllardan bu yana nesilden nesile göçler ve değişimler olmuştur. Her göç, değişim ve farklılıkları beraberinde getirmiştir. Bunlar bazen bir ortamın değişmesi, bazen çalışma hayatının, bazen de konu komşu, iş hayatı, arkadaş ve çevrenin değişimi olabilmektedir. Bu değişimler birçok acı tatlı anılar ve yaşanmışlıklar bırakır arkada. Biz bunlara bir bakıma küçük göçler de diyebiliriz. Tabi bunlar bazen zorunluluktan, bazen isteyerek olmaktadır. Bazen bazı göçlerin olması bizi rahatsız etse de göçler sonundaki yeni yerler, yeni çevre bazen daha iyi olabilmektedir. Bazen de isteyerek yaptığımız göçler, değişimler hiç de istemediğimiz sonuçlar doğurabilmekte ve bizi beklediğimizden daha çok mutsuz edebilmektedir. Düşündüklerimiz veya beklentilerimiz istenildiği gibi çıkmayabilir. Farklı değerlendirmeler olmasından dolayı her göçe olumlu bakmalıyız. Güzellikler güzelliklerle varlığını sürdürdüğünü düşünürsek bu yönde hareketlerimize yön verirsek daha az zarar görür veya olumsuz etkilenebiliriz.

Göçlere aslında gelişimin ve değişimin başlangıçları olarak bakmalıyız. Kendim için yeni yerler, kişiler, ortamlar olarak bakarsak gelişimimiz daha iyi olacak ve daha da yükselecektir. Tabii bir de ebedi göç dediğimiz ölüm... Bu dünya için son, ahiret için yeni bir başlangıç diyebiliriz. Bu dünyadan göç etmişler gibi ilahi yaradana inananlar için yeniden doğuştur ölüm. Yani yaşadığımız hayatın geçici olduğuna göç ettiğimizin yerin ebedi hayat olduğuna inandığımız ona göre bu dünyaya misafir olarak geldiğimizi bilip ona göre ahirete, yani diğer hayatımıza ve göçün bir daha olmayacağı yerimize ulaşp sonunda insanlığın buluşacağı yerde toplanacağımız mahşerde olacağımız bir göç. Gerçekten bazı göçler bizi derinden etkiler. Çok derin izler bırakır. Bunlar kendisine bağlı olduğumuz anne, baba, kardeş, eş veya çok sevdiğin bir dostun yani kendimizden bir parçamızın kayıplarında derin izler bırakır. Gün gelip de biz de göç etmiş sevdiklerimizle buluşacağımızı bilir ve ona göre yaşarsak daha az etkileniriz. Ölenle ölmüyor, diye bir cümle kurulur her zaman. Bu cümleden yola çıkarak kendimizi yenilemeliyiz. Göçler bizlerden bir şeyler götürmemelidir. Her göçte daha fazla güçlü yönlerimizi keşfederek, kendimizi yenileyerek, daha ileriye doğru bakış açımızı geliştirmeyi öğrenmeli ve çevremize de olumlu gelişmelere yönelik mesajı bolca yaymalıyız. Her göçle kat

İŞ YENİDEN N OLMALI

edilen yollar, görülen yerler edindiğimiz birikimle yeni göçlere yol almamıza katkı sağlamalıdır. Yeni başlangıçtan çok, yeni birikimlerle ilerlememizi sağlamalıyız. Çünkü bu süreçte çok fazla emek sarf etmemiz gerekiyor. Bazen her şey yolunda gitmeyebiliyor, o zor zamanlarda devam edebilmek için daha güzel olacak diye düşünerek hareket edelim. Çünkü bu süreç içerisinde çok daha iyi bir şekilde motive olarak ilerleyebilir ve bunu gerçekleştirebiliriz. Edindiğimiz olumlu olumsuz tecrübelerden ders çıkararak elimizden geldiğince çevremize destek olmaya çalışalım. Kendimize ve çevremize faydalı olmaya gayret gösterelim. Her zaman her konuda destek olmak için elimizden geleni yapmaya gayret gösterelim ki kendimizi mutlu ve huzurlu hissedelim. Dünyada yaşamış canlıların hayatı göçlerle devam etmekte. Yani kuşların göç etmesi, insanların doğum ölüm gibi göçleri. Yani bizden önce kimler geldi kimler geçti veya ne canlılar yaşadı. Şimdi başka canlılar var. Yani göç mü? Yoksa bir döngünün sonu mu? Farklı bakınca, belkide göç değil de bizlerin göç zannettiğimiz bir çok şeyin aslında değiştiği yani bizim göç dediğimiz şey sadece insanların bakış açısında farklılık göstermektedir. Yani bir bakıma herşey aynı, bizler farklı düşünme ve yorumlamadan dolayı göç olarak gördüğümüz bir çok şeyin bizim beynimizdeki değişikliklerin oluşumu olmaktadır. Yani değişim, çevre, tek değil bizim kendimizdeki yeniliklerin oluşmasıdır belki de. Belki de yansımasıdır. Ama gerçek olan bu dünyanın ebedi olmadığı, inançlı insanların şüphesiz var olduğu ebedi hayata olan kuşkusuz bağlılıkları olmalıdır. Biz insanlarla başlayan ve yine biz insanlarla bitecek olan bu göç yolculukları, bizlerin yaptıkları, bıraktığı izlerin hatırlanacak olması, buralardan geçtiğimizi hatırlatacak önemli izler bırakmalıyız insanlığa yoksa bizler de çoğu insan veya herhangi bir canlı gibi gelip geçmiş ama geriye hiçbir anlamı, izi ve hatırası olmayanlardan oluruz. İnsanlık için elimizden geleni değil de elimizden gelenden daha fazlasını yapmalıyız. İnsanlık adına akıllarda kalacak ayak izleri bırakmalıyız dünyaya. Burada yaşarken ahiretimiz için de insanlık için de güzel şeyler yaparak olumlu izler bırakıp kalıcı davranışlarda bulunup en önemlisi de insanlığımızın karşılığını alacağımız işler yapmalıyız. Yaşamımda ne yaparsan insanlık ve iyilik için yap gerisini düşünme senin adına düşünen vardır. Aklından bir an olsun çıkartma, tereddüt etme, şüpheyi düşme yeter ki seninle ilgisini kesenden sen ilgini kesme, sana vermeyene sen ver. Sana kötülük eden sen bağışla. Kendi iç huzurunla daha mutlu olacaksın.

Mürsel KOÇ

GÖÇ YOLLARI

Bu ayın konusunun 'göç' olduğunu bildiren ileti geldiğinde sevindim. Çünkü devam etmekte olduğum Açık Öğretim Fakültesi Sosyoloji bölümünde geçtiğimiz dönem okuduğum derslerden biri Göç Sosyolojisi idi. Henüz bilgilerim tazeyken bu konuda bildiklerimi sizlerle paylaşmanın güzel olacağını ve bir işe yarayacağını düşündüm ve Murathan Mungan şiiri ve Derya Köroğlu bestesi olan Yeni Türkü grubunun 'Göç Yolları' şarkısını dinleyerek bu yazıyı yazmaya karar verdim. (Cem Karaca versiyonu da güzel.)

Toplum olarak ulaşım ve iletişim teknolojisinde yaşanan son zamanlardaki gelişmelerle birlikte kitlesel göçlerin hızlanması süreci ile karşı karşıyayız. Özellikle Türkiye olarak bu sürecin en zorlu yaşandığı ülkelerden biriyiz. Sadece resmi rakamlara bakıldığında 4 milyona yakın bir rakama ulaşan ülkemizdeki mülteci sayısı ile dünyada en fazla mülteci barındıran ülkeler arasında ilk sıralardayız. Kişi başına düşen mülteci sayısı açısından bakınca da 1000 kişi başına 45 mülteci ile üçüncü sıradayız. Bu durumun birçok farklı yoruma ve soruna yol açması da çok normal. Başlı başına bir araştırma konusu olan bu konuyu bir yana koyarak göç kavramı üzerine odaklanmak istiyorum.

Biz Türkler için göçlerin, birçok diğer milletten çok daha fazla öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Yaşanılan olağanüstü doğa olayları, savaşlar, istilalar gibi halkın hafızasında yer eden göçler şiirlerimizde, destanlarımızda ve türkülerimizde yer almıştır. Birlikleri bozulduğu için çekilmeye başlayan acılar nedeniyle topraklarını bırakıp batıya göç eden bir halkın yaşadıklarını anlatan Uygurların Göç Destanından başlayarak, Osmanlı Devleti'nin '93 Harbi' yenilgisi sonrası ve 20. yüzyılın sonlarında Bulgar zulmünden kaçışa dek Türk halkının yaşadığı birçok iç göç yanında, Almanya Acı Vatan'la sembolleşen dış göçler biz Türklerin yakın zamanlara kadar yaygın bir yaşayış şekli olmuştur. Son elli yılda yaşamakta olduğumuz beyin göçlerini bu sürece eklediğimizde hemen her türlü göçün tarihsel hafızamızda olumlu etkiler bırakmadığını söyleyebiliriz. Pir Sultan Abdal'ın 'Şu karşı yaylada göç katar katar/ Bir güzel sevdası serimde tüter/ Bu ayrılık bize ölümünden beter/ Geçti dost kervanı eyleme beni, eyleme beni', Dadaloğlu'nun Osmanlı'nın göçebe yörükleri yerleşik hayata geçirmelerine bir tepki olarak söylediği 'Kalktı göç eyledi Avşar elleri/ Yüce dağdan aşan yollar bizimdir' ve Birinci Dünya Savaşında zorlu kış şartlarında Rus işgalinden kaçan Erzurumluların yaktığı 'Göç göç oldu göçler yola düzüldü' türküleri yaşanan acıların türkülerimizdeki yansımalarıdır.

Literatüre baktığımızda birçok göç kuramı olduğunu görürüz. Göçleri tümüyle ekonomik bakış açısıyla ülkeler arasındaki ücret farklılıkları üzerinden ele alan neoklasik kuramın makro ve mikro göç analizlerine karşın göçü göç eden hane halkının kolektif bir kararı olarak değerlendiren ve ekonomik bakış açısını sürdüren bir başka yaklaşım olarak yeni ekonomi göç kuramı geliştirilmiştir. Göçü yine ekonomik bir perspektifle ele alan ikili işgücü piyasası yaklaşımı göçün esas ola-

rak gelişmiş ülkelerin zorunlu bir iş gücü ihtiyacından doğduğunu iddia ederken dünya sistemleri kuramı kapitalizmin çevre ülkelere yayılmasının ve bu ülkelerde yarattığı ekonomik alt üst oluşların insanları göç etmeye eğilimli hâle getirdiğini öne sürmektedir. Göçmen ağırları kuramı ise insanların başka ülkelerdeki göçmen akraba, arkadaş, tanıdıklar vasıtasıyla sahip oldukları yakın sosyal ilişkiler ağının onları göçmen olmaya yönelttiğini öne sürmektedir. Göç sistemleri kuramı, göç hareketlerinin genellikle göç veren ve göç alan ülke arasında sömürgecilik, siyasal etkileşim, ticaret, yatırım veya kültürel bağlara dayanan ve önceden var olan bağlantılar üzerinden ortaya çıktığını ileri sürer. Farklı bir yaklaşım olan ulusötesi göç teorisi ise iletişim ve ulaşım sektörlerinde yaşanan dijital devrimlerin insanların kolayca sınır aşabilecek imkânları doğurduğunu ve daha önemlisi göçmenlerin, geldikleri yerlerle (ana vatanla) yakın ilişkilerini sürdürmelerini kolaylaştırdığını öne sürmektedir. Göçe neden olan birçok faktörün olduğunu ve bu faktörlerin birlikte ele alınması gerektiğini savunan kümülatif nedensellik yaklaşımı ise belki de en tutarlı yaklaşım gibi gözükmektedir. Tüm bu kuram ve yaklaşımlar farklı hipotezler sunsalar da birbirini dışlayan teoriler olarak değil, tamamlayıcı teoriler olarak ele alınması gerekir.

Genel olarak bakıldığında göçler ekonomik, toplumsal, siyasal, ekolojik ve çevre sorunlarına ve doğal afetlere bağlı nedenlerle gerçekleştiği söylenebilir. Dolayısıyla göç eden kişiler genellikle ya daha iyi yaşam koşullarına kavuşmak ya da bir tehlike veya riskten kaçınmak amacıyla göç ederler. Ülkenin sınırları içindeki bölge, kent, kasaba ve köy gibi yerleşim yerleri arasında gerçekleşen göç hareketleri iç göç, ülke sınırlarını aşan hareketler dış göç olarak adlandırılır.

İnsanlık tarihi kadar eski bir sosyal eylem olan göçler, sömürgeleştirme girişimleri ya da çevresel şartların olumsuzlukları nedeniyle bazı halkların yerlerinden edilip yeni yerleşimlere zorlanmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Bizim Anadolu'ya gelmemizden çok daha önce MS 350-800 yılları arasında Çin hakimiyetinden kurtulmak isteyen ve Hunlar olarak adlandırılan Türk kökenli kavimlerin Karadeniz'in kuzeyinden batıya doğru hareket etmeleriyle başlayan büyük Kavimler Göçünü görmekteyiz. Gelen bu göçlerin etkisiyle bu bölgelerde yaşayan ve barbar olarak isimlendirilen Germen ve Slav halklar daha batıdaki Roma imparatorluğuna hatta Kuzey Afrika'ya kadar ilerlediler. Günümüzde halen varlığını sürdüren Avrupa devletlerinin temelleri de bu zamanlarda atılmıştır.

Bizse ilk yurdumuz olan Orta Asya bozkırlarından batıya doğru göç ederken önceleri Hazar Denizi'nin doğusundaki Maverâ-ün-Nehir ve Horasan bölgelerini yurt edinmişiz. Bu sene 953. yıldönümünü kutladığımız 1071 yılındaki Malazgirt Savaşı'nın ardından Anadolu'ya göçler başlamıştır. Gerçi bazı kaynaklarda bu tarihten önce de Türklerin Anadolu'da görüldüklerine ait tespitler var olsa da bu tarihten sonra Anadolu'nun bir Türk yurdu olma süreci hızlanmıştır. Bu süreçte özellikle 13. yüzyılda Moğollardan kaçan Türkmen topluluklarının zorunlu olarak Anadolu'ya gelmesi de önemli rol oynamıştır. Selçuklu ve sonrasında kurulan Osmanlı Devleti Dönemlerinde de fetihler yoluyla Batı'ya doğru hareket devam etmiş-

tir. Özellikle Balkanlar ve Rumeli'ye yönelik resmî iskân politikası Avrupa'nın bu bölgesinde bir Türk toplumunun oluşmasına yol açmıştır. Osmanlı Devleti'nin çöküş dönemi sürecinde gerçekleşen her toprak kaybında ise buralardaki Müslüman ve Türk nüfus Anadolu'ya geri dönmek zorunda kalmıştır.

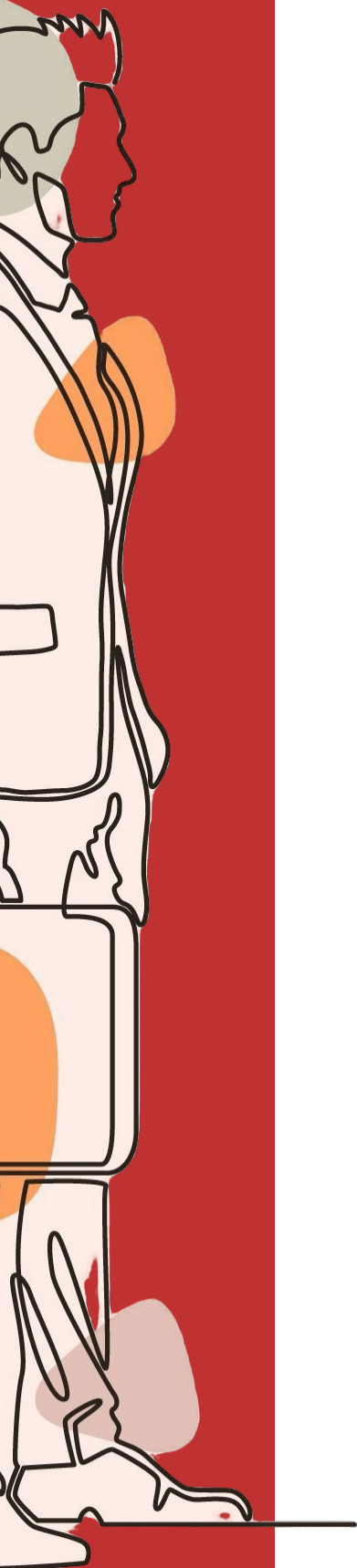
Osmanlı Devleti'nin dağılma döneminde ve sonrasında meydana gelen kitlesel göç akınlarının yoğunlaşması sonucunda da (özellikle Cumhuriyet sonrasında) kozmopolit nüfus yerine daha homojen bir nüfustan oluşan ulus-devlet ortaya çıkmıştır. Yapılan anlaşmalar sonucu yıkılan Osmanlı ülkesinin Hristiyan yurttaşları Avrupa'ya doğru göç etmiş oralandaki Türk ve Müslüman nüfus da yeni kurulan devletin sınırları içine alınmıştır. Mesela, nüfus mübadelesi kararı kapsamında 1923-1927 yıllarında Yunanistan'dan Türkiye'ye 500 bine yakın kişinin geldiği; Türkiye'den Yunanistan'a ise bu rakamın neredeyse iki katı göç olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye olarak yaşadığımız önemli bir dış göç sürecini de Avrupa ülkelerine çalışmak için giden işçilerimiz oluşturuyor. İkinci Dünya Savaşı sonucu hızla gelişmeye başlayan Batı Avrupa'daki iş gücü ihtiyacı ve Türkiye'nin kendine özgü sosyoekonomik koşulları ile şekillenen bu süreç 1960'lı yıllarda Almanya ile imzalanan resmî iş gücü anlaşmaları ile başlamış ve Belçika, Avusturya, Hollanda, Danimarka, Fransa, İsveç ve İsviçre gibi diğer Avrupa ülkeleri ile hızla gelişmiştir. Yapılan araştırmalar 6.5 milyonu Avrupa'da olmak üzere dünyada toplam 7.5 milyon Türk vatandaşı olduğunu göstermektedir.

Özellikle, 17. yüzyıldan itibaren yeni dünya Amerika'nın güney ve kuzey kıtalarında kahve, şeker, pamuk plantasyonlarında çalıştırılacak kölelere ihtiyaç duyulmasıyla birlikte hızlanan göç süreci son 60-70 yılda yön değiştirmiş; o zamana dek özellikle Amerika kıtasına göç veren Avrupa ülkelerinin neredeyse tamamı yurt dışından ciddi sayıda işçi göçü almaya başlamıştır. Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, savaşlar, açlık ve kıtlık nedenleriyle fakir güney ülkelerinden kuzeydeki refah ülkelerine doğru yoğun bir göç akışı başlamıştır.

Osmanlı dönemini bir kenara bırakırsak Türkiye'de iç göç kitlesel anlamda 20. yüzyıl ortasında başlamış ve zamanla nüfusun giderek artan bölümünün katıldığı bir olgu hâline gelmiştir. 1920'lerde Türkiye nüfusunun dörtte üçü köylerde yaşarken günümüzde toplumun çok büyük bölümü artık kentsel alanlarda yaşamaktadır. Temelde kırdan kente doğru göçler şeklinde yaşanan iç göçler, 1980'li yıllardaki sosyoekonomik ve kültürel değişimlerle birlikte daha

çok kentten kente doğru bir hareketlilik şeklini almıştır. Bu dönemde hemen hemen tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz nüfusunun da üçte biri kentsel alanlarda yaşarken bu oran 21. yüzyılın ilk çeyreğini yaşadığımız bu günlerde yüzde 60'lara yükselmiştir. Kitlesele göç akınları, toplumların günümüzdeki görünümünü çok kültürlü ve melez bir hâle getirmektedir. Toplumsal yapıların ve kurumların dönüşüm sürecinin bir parçası olan bu göçler hem toplumsal dönüşümü şekillendirir hem de bu temel değişimle şekillenirler. Günümüzde her yıl toplam ülke nüfusumuzun yaklaşık yüzde 4'ü kentler arasında göç etmektedir. Dolayısıyla iç göç, dinamik bir süreç olarak toplumsal yaşantımıza ve yapımıza belirgin şekilde etki etmeye devam etmektedir.

Ülkemizdeki iç göçün nedenlerine baktığımızda literatürde Hanehalkı Fertlerinden Birine Bağımlı Göç olarak bilinen göç türünün en başta geldiğini görmekteyiz. Bunu sırasıyla İş Arama/Bulma, Atama, Eğitim, Evlilik, Doğal Afetler ve Güvenlik nedenleriyle yapılan göçler gelmektedir. Ülkemizde en çok yaşanan göç türü olan köyden kente göçlerin etkileri hâlen devam etmekte olup, kentlerde gecekondu yerleşimlerinin kurulması, kentleşme sorunları, enformel kurumların ortaya çıkması ve aile yapısında değişim gibi toplumsal sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Şu anda yaşamakta olduğumuz özellikle hukuken geçici koruma statüsüne sahip Suriyeli ve diğer bazı Asya ülkelerinden gelen göçmenlere geçmişinde benzer durumları çokça yaşadığından ve zorluklarını çok iyi bildiğinden dolayı uzun bir süre büyük destek veren Türk toplumunun desteğinde son zamanlarda yaşanan olumsuz olaylardan dolayı önemli bir aşınma ve gelecekte yaşanabilecek olumsuzlukların artması endişesi görülmektedir. Geldikleri ülkelerinde barış ve esenliğin bir an önce sağlanıp ait oldukları yörelere dönmelerini dilediğimiz bu insanlara Yeni Türkü'nün yukarıda dinlediğimi söylediğim şarkısının ilham vermesini diliyorum.

"Göç yolları / Göründü bize / Görünür elbet / Göç Yolları / Bir gün gelir / Döner tersine / Dönülür elbet/ Dağılsak da göç yollarında / Yarın bizim bütün dünya."

*Bu yazının yazılmasında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesince Yayınlanan Göç Sosyolojisi ders kitabından yararlanılmıştır.

ismail İĞDELi

Başarı = Mutluluk Değildir

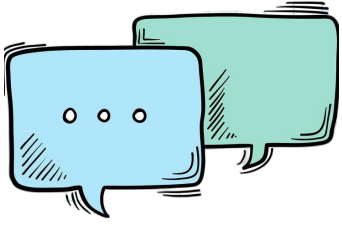
Herkes ama herkes başarıyı daimî mutluluğu arzular. Oysa ki kime göre bir başarıdır onun başarısı muallakta. Peki ya mutluluğu ne kadar sürecektir uçsuz bucaksız bir bilinmezlikteki insanın üzerine çöken hüznün hiç öyle midir? Nettir. Hiç bitmeyecek gibi gelir ama aslında elbet biteceğini o hüznü tabi olan kişi dahi içten içe bilir. Bence işte tam da buradan gelir insanın yaşama tutunma tüm yaşadığı zorluklara rağmen soluğundan vazgeçmeme çabası.

Başardığını sanırsın hani ya cidden başardın mı? Şöyle bir bakın etrafına bulunduğun yer mi seni mutlu eden yoksa insanların kısa süreli takdiri mi gösterili alkışları mı ne dersin? Aynanın karşısına geç en azından kendine doğruyu söyle. Mutlu musun başarın getirdi mi ardından mutluluğu da serdi mi önüne sorgusuz, sualsiz, süresiz? Farkında mısın kendini mutsuzluktan alıkoymayı planlarken ondan daha beter olan gelir geçer bir mutluluğa muhtaç ettin. Hatırlıyor musun okul yıllığında arkadaşlarına yazdığın yıllıklarının sonunu hep dilerim başarılı olursun satırlarıyla bezemiştin. Anladın mı şimdi hüznün daha baki ondan kaçamazsın.

İnsanlar başardığını söylerken dahi gönlün razı değilse kendin için başarmış sayılmazsın. Ve en önemlisi her başarı mutlu olmaz, her başarısızlık ise bir hayatın sonu değil aksine her başarısızlığın dönüm noktanın başlangıcı.

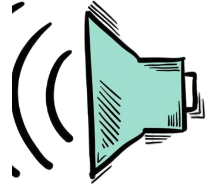
Mutluluğu sıradan bir insan gibi arzula lakin daimî sanma sırf bu sebeple başarıya da çok bel bağlama. Bazen kismetin olmayanıdır, uzun vadedeki mutluluğunu yeşertecek olan. Bir bitki gibi düşün elinden geldiğinde ihtiyacı olduğu kadarıyla sula; suyu boca etme. Zorlamamak gerek bazen en iyisi olmuyorsa, içine sinmiyorsa; akışına bırak.

Melis ÖZŞAHİN

ARAMIZDA KALMASIN

(İlhami Öztürk)

Merhaba sevgili Fikirperver Dergi okurları.

Bu ayki kapak konumuz; Göçler ve Başlangıçlar. Dergimizin röportaj konuğu ise İlhami Öztürk. Şu sıralar tarımla uğraşan İlhami Bey'in bu zamana kadar yaşamda biriktirdiği anları ve o anların kendisinde bıraktığı izleri, hayatı, toprağı, hasatı konuştuk. Kısacası muhabbet bağından payımızı aldık. İşte bu kıymetli, biraz köşelerde kalmış duyguların açığa çıktığı sohbetimizi sizlerle paylaşıyoruz. Keyifli okumalar...

Editör (E) : Her şeyden önce ilk sorum şu; Gerçekten nasılsınız?

İlhami Öztürk (İ.Ö) : Öncelikle hoş geldiniz demek isterim. Bu dağ bahçe köşesinde ziyaret etmek, ziyaret edilmek her zaman nasip olmuyor.

Dünyanın hâli gibiyim, dünya insanlığının hâli gibiyim. Çünkü haberlerden bihaber değilim. Herkesin ne kaygı duyduğu, neyle sevindiği ile ilgili benim de akşama kadar zamanım oluyor düşünmek için. Ben de herkes gibiyim.

E : Dünyanın hâli gibiyim, net ve açıklayıcı oldu. Teşekkürler. Peki bu hayatta dünya hâlinin dışında bir öz hâlimiz de vardır ya; sizin özünüze ait olan, en sevdiğiniz ve kaybetmekten korktuğunuz özelliğiniz nedir?

İ.Ö: Herhâlde duygusallığımı kaybetmek istemem; onu kaybettiğim zaman belki de her şeyimi kaybettiğimi düşünüyorum. Geri tarafı fasarya, (Gülüşmeler.)

E: Duygusal yönlerimiz bizi insan yapan önemli etkenlerden biri elbette. Peki sizi biraz daha tanıyabilir miyiz? İlhami Öztürk kimdir, kaç yaşında, ne iş yapar? Ve tabii ki paylaşmak istedikleriniz...

İ.Ö: Ben, hâli hazırda 58. Yaş dönemindeyim. Bu köyde doğdum (Ayaş/Başayaş), İlkokul öğrenimimi burada tamamladım. Ortaokul macerası şehirde amcamın yanında, lise macerası dedemin yanında yine şehirde... Yani

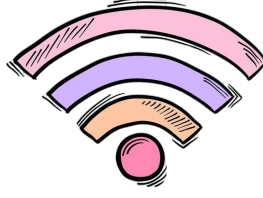
anadan babadan –mesafe önemli değil- biraz uzakta...

Ondan sonraki hayatım daha çok iş hayatıyla alakalı.

Yaklaşık 30 yıldır iş alanında faaliyet gösterdim. Kiminde çok kısa. En son işim 24 yıl civarı sürdü. Hayatım ata toprağına geri dönüp bir şeyler yapmaktı. Ne yapacağıma dair çok net fikrim yoktu ama bu ata toprağına dönmek; o çocukluktaki gurbet hayatının izlerini silmek ya da onu yeniden yaşamak arzusu vardı bende. Babam vefat edince miras tapu işlerini ben yüklendim, kardeşlerim de itimat ettiler. Paylaşımında özellikle rızayı çok aradım, kendimden fedakârlık yapmayı göze alarak, finalde hepimiz aynı noktada birleştik. Burada etrafımızda belki de yeryüzünde çok ender olumlu sonuçlanan bir hikâyedir bu. Dedem ve babaannemin sonraki miras hikâyelerinde de yine aynı görevi üstlendim. Dolayısıyla mevcut, üzerinde bulunduğumuz bu toprak,

"Dünyanın hâli gibiyim"

dedemin de babasının yadigârı. 2014 yılında etrafını çevirip dikime başladım. Bu yıl onuncu yılını tamamlamak üzere. Her bir bitkiyi, fidanı, toprağın karakterini, gübresini, çapasını, belini vs... İşin ucunda tabii köy çocuğu olmak da var; pek çok iş çocukluğumuzda duyarak ya da şahit olarak zaten hafızamızda olan şeydi. Onun üzerine kendi yaşam biçimimizle alakalı ya da bulunduğumuz coğrafyadaki deneyimlerle falan biraz daha geliştirdik. Bu iki dönümü -bana göre- arzuladığım biçimde bir bahçe hâline getirmiş oldum. İçinde yaşamak keyif verici bir durum çünkü her santimetrekare toprağında ya da bitkisinde emeğin var. Sabah, öğle, akşam; önce sağdan başlayarak sonra soldan başlayarak değişik açılardan izleye izleye bu hâle geldi. Yani bütün bitkilerin karakterlerini âdeta bir kimlik bilgisi gibi sayabilirim ama sadece buraya ait olanlarını...

E: Siz toprağın dilini çocukluğunuzdan itibaren öğrendiniz. Peki bu süreçte toprak size neyi öğretti?

İ.Ö: Toprak... (Gözler doluyor, biraz sessizlik...)

Aşık Veysel gelir aklıma ya! Ne ekersen o bitiyor. Çekirdek kendi kodlarına göre bitiyor, ona saygı duymayı öğretiyor. Senin aslında hizmet için çabaladığın şeyin, ona müdahale olduğunu fark ediyorsun. Bu aynı zamanda kendi çoluğunu çocuğunu yetiştirirken, güya yaptığın hizmeti, gayreti, yardımı ve bunların pek çoğunun da aslında onun özüne müdahale olduğunu fark ettiriyor. Aslında insanı sadece toprak ya da sadece bitkiyle ilişkilendirmiyorsun; Kardeşlik, eş dost, akraba, aile ilişkisi ve çocuklarıyla alakalı da bir düşünme biçimine sokuyor seni. Bence toprak insanı kendine yani karakterine benzetiyor. Bir farkımız yok toprakla.

E: Daha farklı bir soruyla devam edelim; Bir gün gazeteyi açtınız ve manşettesiniz. Olumlu veya olumsuz ona siz karar verin. Manşetteki sizinle ilgili haber ne olurdu?

İ.Ö: Bahçe kültürüyle alakalı çok sıra dışı bir deneyimin, insanlık tarihine not edilmesi olabilirdi.

E: Çok iyi! Peki “Hayatta bunu başardım ve bunu başaramadım” dediğiniz şeyler nelerdir?

İ.Ö: Geniş kapsamlı bir soru. Çok basit de bir cevabı var aslında; Ben hayatta kalmayı başardım. Başaramadığım şey ise... İnsanın acizliğini, eksikliğini fark ettiğinde, daha doğrusu kendinin eksikliğini ve acizliğini fark ettiğinde her şeyi başarmanın zaten mümkün olmadığını, başardığını zannettiğin şeylerin bile başarı olmadığını, sadece gayretle mükellef olduğunu fark ediyorsun. O zaman da illaki bir karne alma peşine düşmüyorsunuz.

E: Hayat o karneyi size gösteriyor eninde sonunda. Bir diğer sorumuz geliyor; Sizce insan nedir?

İ.Ö: İnsan, hem maddi hem manevi donanımlı bir varlık. Bu haslet de doğuştan gelen bir şey. Biz çocuğu belli kodlamalarla bazı konularda yetersiz, gereksiz işler yapıyor gibi algılayarak büyütüyoruz ama bence çocuk insanlığın masumiyet hâli, oraya biz fazla müdahale etmesek belki çok daha güzel bir kuşak gelecek. Ama tutamayız, tutacağımız da zannetmiyorum yani insanlıkta bu yönde bir gayret olduğunu da düşünmüyorum. Kendisi inşa edecek. İşte bu bahçe hayatı bana bunu gösterdi. Bir çekirdeği koyuyorsun her şeyini ben yapayım ve benim istediğim gibi olsun diyorsun, orada mesela iklim etkisini pas geçiyorsun, toprağın anatomisini pas geçiyorsun ki toprak, toprağın da farklı coğrafyalardaki yapı-

ları değişik, vitamini, minerali vs. Yani rüzgârını hesap etmiyorsun, sonbahar soğukları, donları, kar kış, yağış aralıkları falan. Bunların hepsini senin bilmen mümkün değil zaten. Bir yerde âdeta elinle yontulmuş bir heykel yapmak derecesinde bir şey arzuluyorsun ilk başta. Ama süreç senin o bütün o bilgilerini sümen altı yapıyor. Öyle bir şey ki bazen zorunluluktan bazen farkına varmadan ihmal ettiğin bir bitkinin yani doğal ortamda yetişen bir bitkinin, senin emek çekip arzuladığın şekilde sonuç almayı beklediğin bitkiden çok daha güzel olduğunu gördüğün anlarda, işin farkına o zaman varıyorsun.

Biz çok hizmet ettiğimizi zannedi-

yoruz, arkadaş çevresinde, aile içinde de böyleyiz, yaptığımız iş ve işlemler için de böyleyiz. Güya kendimizi helak ederiz, karşılığını görmediğimizi söyleriz ve eleştiriler diz boyu gider. Öyle değil. Bir şeyi hakkınca yapmaktır doğru olan. Ne eksik ne fazla. Bir damlası bile bir bidondaki suyu taşırdığında o damladır asıl fazla olan, uçta biraz mesafe kalmışsa o bir damladır eksik olan. Tümüyle eksik ya da tümüyle fazla diyemezsiniz buna. Hayat biraz da tecrübelerin birikiminden sonra bu kanaate ulaştırıyor. Sonra Sokrat geliyor aklı; “Bildiğim bir şey var, o da hiçbir şey bilmediğimdir.” Siz ne kadar çok donanıma sahip oluyorsanız, bir önceki övündüğünüz bilginin aslında yetersiz olduğunu fark ettiğiniz için hâlâ bir şey bilmediğinizin farkına varıyorsunuz.

E: Mezar taşınıza bir cümle yazdırsanız orada ne yazardı?

İ.Ö: Çok basit; Geldi, gitti. İnsanın yaşamı sadece kendisine dair bir şey. Bundan etkilenen alanlar ise onların hayatıyla ilgili. İllaki etiketi size yapıştırıp da oradaki edinimlerin kaynağı sizsiniz demelerine gerek yok. Mümkün mertebe isimsiz çalışmak lazım.

E: İnsan ne yaparsa kaliteli olur sizce?

İ.Ö: Bu zor bir soru. Kaliteli insan... İstikrarlı ve sabırlı, merakı doğrultusunda iş kotaran insan demektir herhâlde. Çünkü bir insanın tüm kalite mevzularında var olabilmesi mümkün değil, ömrü de yetmez buna. İnsanlık tarihi en son Göbeklitepe'yle 12.000 yıllı ölçülüyor ve biz o 12.000 yılda gelinek noktayı görüyoruz. O yıla gelinmiş olan süreci bilemiyoruz şu an. Belki bir 12.000 de öncesi var, bilmiyoruz. Orada bir medeniyet var. İnsanın bütün kaliteleri tek çatı altında toplaması mümkün değil ama hem haberdar olacak, bir alanda da bir görev edinecek. Tıpkı iş bölümünde olduğu gibi. Bir personelsin, sen bir işe yatkınsın, o konuda biraz da eğitimin var diye bir departmanı sana teslim ediyorlar. İşte kalite orada başlıyor. Bütün insanların ya da bütün personelin kendi alanlarındaki kalitesi toplam kaliteye dönüşür. O zaman firmanın kalitesi olur. Peki kurumlar; bir bölgenin... Bölgeler, bir ülkenin... Ülkeler bir dünyanın...

E: Biraz da olduğu yerde çiçekler açan, olmadığı yerde her canlıyı sararıp solduran bir duygudan; sevgiden konuşalım. Sizin için sevgi nedir ve nasıl gösterilir?

İ.Ö: Sevgi dili için ben hayatımda çok zorlandım. İçindeki coşkunun söze, mimiklere nasıl aktarılabilceği konusunda sanıyorum biz, aileden ne gördüysek ezberimizde bunu uyguladık. Bunu uygularken de çevremize bir karakteri önceden nakşetmiş oluyoruz. Sonra ondan dönüş çok zor oluyor. Bunun yolu mümkün mertebe yer değiştirmek, yeni alanda yeniden başlamak... Ben içimdeki sevgiyi doya doya belki de hiç göster-

remedim.

E: Peki o coşkuyu durduran şey ne ya da neydi?

İ.Ö: İfade edememek endişesi. Yani abartılı mı olur, eksik mi kalır? Abartılı kaçarsa aslında sevgiyi hakkıyla iletememiş oluyorsun bu biraz farklı yere gidiyor. E eksik koyduğunda hep içinde o tezahürü tamamlamak gibi bir his. Orada o iş bitmiyor yani. Aklınızda kalıyor. Ona sevgimi şöyle yansıtabilseydim, dediğiniz an, onu bir daha tekrar eder bir pozisyon yakalamadığınız sürece oraya kadar sürekli iç dünyanızda dönüp duruyor. O o anda hak etmişti. Sonradan onu telafi etme imkânınız da yok. O an gerekliydi. Belki de insanlar arzuladığı bu sevgiyi çocukluk dönemlerinde alamadıklarından ve vermeyi beceremediklerinden dolayı bu sonuca ulaşıyor. Ben hep dünyamda bunu harmanlar dururum. Seviyorum; sınırsız seviyorum, hakkıyla seviyorum, sevgiyi hak ettiği için seviyorum ama şimdi bunu nasıl yapacaksın? Sevgi hep birebir gösterilen bir şey değil ki. Bir toplumun içerisinde birisine sevginizi aktaracaksınız, toplumunda bakış açısını dikkate almak zorunda kalıyorsunuz; “Bir başka yerden kıskançlık mı doğar?” gibi... İnsan hep bu ikilemde. Etrafta da böyle görüyorum. Sadece kendime ait bir kanaat değil. Ama insanlar gösteremediği sevgiyi hiç olmazsa ya yazmalı veya bir yere aktarabilmeli...

E: Pek çok öğrenme yöntemi var bu hayatta; gezerek, okuyarak, yaşayarak, izleyerek, tavsiye alarak, hata yaparak... Sizin öğrenme yönteminiz nedir?

İ.Ö: Benim hayatım yüzde elli oranda ikiye bölünen bir hayat ve bir tarafı çok farklı diğer tarafı çok farklı bir öğrenme yöntemim var. Çünkü hatırlıyorum. Çocukluk dönemim çok enteresan. Kıymetli bir çocuktum. Çünkü benden önce adımları taşıyan abimin –maalesef- babamın kendi kullandığı aracın kazası sonucu kaybettiği bir evladın adını taşımam sebebiyle, biraz kıymetli bir çocukluk geçirdim ben. (Gözler doluyor, sessizlik...) Gençlik dönemim de onun eseri belki. Etrafta, ailede, çevrede yani bütün alanlarda çok sevgi duyulan bir çocuktum. Bana olan o ilgilerine direnmemem gibi bir his vardı bende. Yani onun sevgisini de benim karşılamam gibi bir his doğdu. Nereden bakarsan bak, kıymetliydi ve keyifliydi. Yirmi beş yirmi altı yaşlarıma kadar ben pek dinlemeyen, daha çok konuşan, yani dinlemeye ihtiyacı olmayan biri gibi hissettim ve öyle de yaşadım. Hayatta bayağı da yer tuttum. Çünkü ailemin de bir itibarı vardı, saygınlık da görüyordum ama yirmi beşten sonraki iş hayatımda öyle alanlarda yaşadım ki... Finalde geldiğim nokta; Kişiliğine, kimliğine bakmaksızın bir insanı onu tanıyabileceğim kadar dinlemeyi seçerim, mut-

laka ama! Orada bütün tecrübelerime göre genel bir kanaat oluşur. Ondan sonra o ortamda o insanla hangi konularda devam edip etmeme konusunda düşünürüm. O insanın açlığı varsa bazen hiç konuşmadan, sabırla, çatlayasıya kadar dinlemeyi tercih ederim. Sadece onun ona ihtiyacı olduğunu düşünerek. Sabır taşı mısın? Hayır. Ondan da bir şeyler alınabileceğini düşünerek aynı zamanda. O anda kendi katlanma eşikimi de tartıyorum. Neye ne kadar sabredebiliyorum, katlanabiliyorum diye. İkinci dönem benim için dinleme, anlama, eğer faydası olacaksa küçük küçük dokunuşlarla konuşma...

E: Değerli vaktinizi bize ayırdığınız için teşekkür ederiz.

İ.Ö: Rica ederim. Çok sağ olun.

“Tarihi Cezaevi / Çocuk İslahevi / Sinop

Sinop'un 1214 yılında Anadolu Selçukluları tarafından fethedilmesinden sonra Sultan İzzeddin Keykavus'un emriyle bir iç kale yaptırılmıştır. İç kale, Sinop Kalesi'nin batı cephesinde batı surlarına paralel kuzey-güney yönünde uzanan bir sur bedeni yapılarak meydana getirilmiş ve bu surlar inşa edilirken Helenistik, Roma ve Bizans dönemine ait pek çok mimari parça (sütun, sütun başlığı kitabe vb) devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. İç kalede 11 adet burç bulunmaktadır. Denize hakim güney bedendeki sur duvarları 18 metre, burçlar ise 22 metre yüksekliktedir. İç kale, yapılışından itibaren aynı zamanda tersane olarak kullanılmıştır. Tersaneye ait iki büyük kemer sonradan kapatılmış olsa da güney bedende hala görülebilir durumdadır.

“Selçuklu Dönemi'nden itibaren uzun süre tersane olarak kullanılan İç kalenin burçları 1560 yılından itibaren zindan olarak da kullanılmaya başlanmıştır. İç kale içindeki cezaevi 1882 yılında Mutasarrıf Veysel Paşa zamanında yaptırılmıştır. Tarihi cezaevi kuzey-güney konumlu, U planlı bir yapıdır. Kesme taştan yapılmıştır. Her bölümü yüksek avlu duvarları ile birbirinden ayrılmış bulunan üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci (kuzey) ve ikinci (orta) kısımlar 2 katlı, üçüncü (güney) kısım zemin +2 katlıdır. Yapıda 28 koğuş bulunmaktadır. İç kale içerisinde ek olarak, cezaevi binasının güneydoğu cephesinde bulunan bölümde cezaevi ile aynı tarihte yapılmış olan bir hamam, cezaevinin kuzey cephesinde kalan bölümde 1939 yılında yapılan Çocuk İslahevi ve İçkale surlarının doğu cephesine bitişik olan iş atölyeleri bulunmaktadır. 1996 yılında tamamen boşaltılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredilmiştir. 2000 yılından itibaren ziyarete açılan cezaevinin restorasyonunun yapılması ve bir kültür kompleksi haline dönüştürülmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Abington Parkında Gün Batımı Abington Park / Northamptonshire / İN- GİLTERE

Abington Parkı, Northampton'ın en eski ve en popüler parkıdır. Abington Park Müzesi, spor tesisleri, bir kafe, çiçek sergileri, göller ve görme engelliler için bir bahçe gibi birçok güzel özelliği barındırır. Yüzeyin altında eski ortaçağ köyünün arkeolojik kalıntıları yer alır. Abington Park'ta yapabileceğiniz şeyler. Tenis oynayabilir, Abington Park Müzesi'ni ziyaret edebilir. Müze, 500 yıllık bir malikanenin pitoresk binasında yer almaktadır. Kasabadaki ev yaşamından askeri fotoğraflara kadar uzanan muhteşem koleksiyonlara göz atabilirsiniz. Fitness parkurunda keyfini çıkarabileceğiniz sekiz adet fitness aleti bulunuyor. Müzik standında canlı müzik dinleyebilir. Yaz boyunca etkinlikler düzenleniyor ve hafta sonları yerel grupların sahne aldığı popüler etkinlikler oluyor. Çocuklarınızı oyun alanına götürebilir. Tesiste salıncaklar ve döner kavşaklar yer alıyor ve tamamı güvenlik betonuyla kaplanmış. St Peter ve St Paul Kilisesi'ni ziyaret edebilir. William Shakespeare'in torunu Elizabeth Bernard burada gömülüdür. Kilisenin tarihi 13. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Gölleri keşfedin Parkta iki göl, bir model tekne gölü ve bir bağlantı deresi bulunmaktadır. Büyük göl 1920'lerde yeniden düzenlenmiştir. Balık tutmaya gidebilirsiniz.

Önder KOÇ

Galata Kulesi / Galata Kulesi Müzesi

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan bir kuledir. Adını, bulunduğu Galata semtinden alır. Galata Surları dahilinde bir gözetleme kulesi olarak inşa edilen kule, farklı dönemlerde farklı amaçlarla kullanılmasının ardından 2020'den itibaren, bir sergi mekânı ve müze olarak hizmet verir. Hem Beyoğlu'nun hem de İstanbul'un sembol yapılarından biridir.

Bizans İmparatorluğu Cenevizliler Haliçkoloni Tepesindeki haçtan ötürü o dönem "Kutsal Haç Kulesi" (Turris Sancte Crucis) olarak adlandırılan kule, bu izinlere aykırı bir şekilde kuzeydoğu yönündeki tepeye doğru hâkimiyet alanı artırılarak 1335-1349 yılları arasında bölgede yapılan tahkimatın bir parçası olarak inşa edildi.

16. ve 17. yüzyıllarda, savaş esirlerini tutma yeri ve levazım ambarı, 18. yüzyıl itibarıyla Mehtherhâne Ocağı ile yangın gözleyiciler tarafından bir yangın kulesi olarak kullanıldı.

1794'teki yangın sonrasında yapılan onarım çalışmalarında kulenin tasarımı değiştirilirken üst kısım kahvehaneye dönüştürüldü. UNESCO tarafından Dünya Mirası Geçici Listesi'ne dâhil edildi.

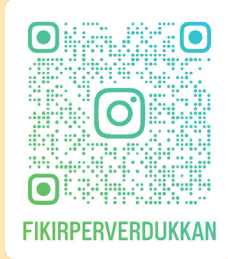
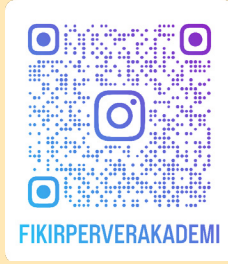
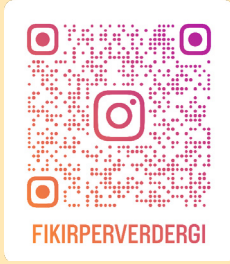
Çatısının ucuna kadar olan yüksekliği 62,59 m olan Romanesk tarzdaki kâgir kulenin silindirik gövdesi taştandır.

Birer bodrum, zemin ve asma kat dâhil olmak üzere 11 katı bulunur. Birinci kat müze mağazası iken sonraki üç kat sırasıyla Hezârfen Ahmed Çelebi'nin Galata Kulesi'nden süzülüşünün bir animasyonunun gösterildiği bir ekranla birlikte simülasyon alanı ile kulenin Takiyüddin tarafından kullanıldığı dönemini konu alan eserlerin; Kurtuluş Savaşı'na ait fotoğrafların; Galata Kulesi ve Surlarına ait bilgi ve eserlerin; Galata Kulesi ve İstanbul ile ilgili eserlerin yer aldığı kalıcı müze ve sergi alanlarıdır.

Bir geçiş alanı niteliğindeki altıncı katın sonrasındaki geçici sergi alanı olan yedinci katta, İstanbul'un bir bölümünü gösteren bir maket ile pencere önlerine konumlanan seyir dürbünleri yer alırken sekizinci kat, bir seyir terası olarak düzenlenmiştir. Kulenin dış cephesi ile kuleyi çevreleyen alan ise bazı özel ve belirli günlerde farkındalık yaratma, anma ya da kutlama amacıyla kullanılır.

Mürsel KOÇ

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip etmeyi unutmayın !

Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil dünyanın
onunla řekillendirildięi bir řekiçtir.

Bertolt Brecht

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir giriři bulunan bir
tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgür-
lükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştıran çok etkin
bir sanat dalı.

Haldun Taner

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Geleceğimiz Kitapta

@geleceğimizkitapta